

Prosjektskisse: «It takes a village to raise a child»

Søker: Strand kommune

Tilskuddsordning: Skjønnsmidler til innovasjon

Utfordringsbilde og bakgrunn for prosjektet:

Skolene, helsesykepleierne, PPT og barnevernet i Strand kommune erfarer at det de to siste årene har vært en økning i elever med ufrivillig skolefravær. Det rapporteres også fra nevnte tjenester om at disse utfordringene kommer til uttrykk hos yngre barn enn tidligere. Helsesykepleierne rapporterer blant annet om utfordringer som før viste seg på ungdomskolen nå kommer til uttrykk hos elever helt ned i på mellomtrinnet (fra 5. klasse og oppover). Samtidig opplever kommunen utfordringer med ungdommer som på fritiden utøver hærverk.

Bakgrunnen for dette prosjektet er de nevnte konkrete erfaringer fra kommunens arbeid med barn og unge der vi treffer på komplekse utfordringer, såkalte gjenstridige problemer eller wicked problems: utfordringer som går på tvers av ulike ansvarsområder og på bakgrunn av dette er vanskelige å løse. Det handler videre om de sakene der ingen tar eierskap til helheten i utfordringene barna/ungdommene møter. Vi vet at uten dette eierskapet vil barnet risikere å ikke få den riktige hjelpen til den riktige tiden som det har behov for. På bakgrunn av dette igjen har Strand kommune jobbet med og har fått på plass en samhandlingsmodell for kommunens arbeid med barn og unge, samt en handlingsveileder ([BTI-veilederen](#)) som skal sikre at det utpekes en stafettholder i saker der flere tjenester samarbeider i laget rundt barnet (jf. Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis og Oppvekstreformen). Vi erfarer imidlertid at i de mest komplekse sakene er ofte ikke dette *nok* hjelp, *nok* ansvarsfordeling og *nok* koordinering. Strand kommune ønsker derfor å prøve ut en ny måte å jobbe i laget rundt de utsatte barna på, på en av våre barneskoler, Tau skole. Vi ønsker å opprette et team som skal bestå av miljøterapeuter som ikke bare følger opp elvene på skolen, men også på fritiden og i hjemmet. Et sentralt poeng her er at det ofte ikke er nok å kun koordinere for å kunne gi riktig hjelp til riktig tid, det er like viktig med relasjonsbygging på tvers av arenaene.

Teamet kaller vi «Village»-teamet da en av hovedoppgavene til de ansatte som vil inngå i teamet blir å bygge relasjoner ikke bare til barnet, men også til sentrale aktører i landsbyen rundt barnet med foresatte i spissen. Erfaringer fra Tau skole viser at først når foreldrene er trygge på at skolen vil deres barn vel åpnes mulighetene for å kunne komme i posisjon til både foreldre og barn med muligheten for å tilby gode skreddersydde tiltak til eleven/barnet. Andre sentrale aktører kan være treneren, naboen, besteforelderen, tanten/onkelen i tillegg til de andre fagpersonene i laget rundt det enkelte barn.

Utfordringene beskrevet i denne søknaden er felles for alle skolene i Strand kommune. Vi ønsker imidlertid å pilotere denne nye måten å jobbe på ved en av skolene blant annet for å sikre god gjennomføringsevne og oppfølging fra kommunens ledelse. Tau skole erfarer at mye av uroen elevene viser på skolen henger sammen med en dysfunksjon eller svikt på hjemmebane og fritidsarenaene. Skolen er derfor motivert til å være pilot for «Village-teamet» i Strand kommune. Sagt med ordene til en av miljøterapeutene på skolen:

Det å få til endringsarbeid med elever som sliter med elevrollen samt har en vanskelig skolesituasjon/ hjemmesituasjon, krever at vi som voksne, som skal jobbe med dem, er i stand til å bygge trygge, forutsigbare og gode relasjoner til dem. Vi voksne er helt avhengige av å ha en god relasjon for å klare å komme i posisjon til disse elevene. Vi må vise at vi liker dem, har tro på dem og at vi kan lære dem gode handlingsmåter for å takle hverdagen på best mulig måte.

For å skape disse gode relasjonene er det ikke nok å kun møte elevene i skolesituasjonen, elevene trenger oppmerksomhet over tid, også utover den tiden de er på skolen. Flere av elevene har ofte foreldre som ikke mestrer foreldrerollen, ikke stiller opp på fritidsaktiviteter, ikke gir dem nok oppmerksomhet. Strand kommune ser på det som en svært god investering dersom vi setter inn et team som kan delta på noen av disse aktivitetene på ettermiddagstid/ kveldstid, og derigjennom se elevene og gi de gode opplevelser. Et sentralt poeng i denne måten å jobbe på er at tilliten og tryggheten mellom hjelper og elev må være på plass for å kunne hjelpe, veilede og støtte elevene på riktig måte.

Bærekraftige velferdssamfunn gjennom forebygging av utenforskap – målene til prosjektet

Dette prosjektet handler om forebygging av utenforskap, og er derfor direkte knyttet opp til FNs bærekraftsmål om bærekraftige velferdssamfunn: **Målet** med prosjektet er å forebygge skolevegring/ufrivillig skolefravær som igjen kan føre til skolefravall ved at ungdommene dropper ut av videregående. Forskning viser at på lang sikt er en av de største beskyttelsesfaktorene mot utenforskap i voksenlivet å fullføre videregående opplæring. I Norge har vi små forskjeller, men vi må fortsette å arbeide for at det fortsetter slik også i fremtiden. Da er det viktig å sikre inkludering og hindre utenforskap i vid forstand. Flere må i arbeid og veien dit er gjennom grunnskole og videregående skole.

Videre er målet med prosjektet å videreutvikle kommunens arbeid ift. tidlig innsats og samhandling mellom tjenestene. Samarbeid på tvers av sektorer er nødvendig for å oppnå bærekraftige velferdssamfunn. Strand kommune er som nevnt en [BTI-kommune](#) og har i tillegg utviklet en samhandlingsmodell for kommunens arbeid med barn og unge på alle nivå (kommune, tjeneste og individnivå), [BTS-modellen \(bedre tverrfaglig samhandling\)](#). Vi ser imidlertid at vi kan få større effekt av vårt tverrfaglige samhandlingssystem. Dersom vi skal ha større mulighet for å nå målet vårt om å oppdage og følge opp utsatte barn og unge i tillegg til å gi de riktig hjelp til riktig tid må vi videreutvikle vårt arbeid på tvers av arenaene. Målet er få til god tverrfaglig samhandling også etter skoletid, i hjemmet og på fritiden gjennom å bygge og etablere gode relasjoner til barnet og relevante voksne i barnets hverdag.

Målgruppe: Utsatte barn og unge som opplever ufrivillig skolefravær eller skolevegring.

Tau skole har rundt 5-10 elever i denne målgruppen.

Delmål 1: Utvikle og prøve ut en tjeneste/et team som representerer en kontinuitet for barna/elevene på tvers av arenaene, skole, hjem og fritid, «Village»-teamet. En av hovedoppgavene til de ansatte som vil inngå i teamet blir å bygge relasjoner ikke bare til barnet/eleven, men også til sentrale aktører i landsbyen rundt barnet med foresatte i spissen.

Delmål 2: Sikre at flere elever inkluderes på skolen gjennom inkluderende opplæringsarenaer som tilbyr tilpasset opplæring til eleven som oppleves som relevant læring for eleven.

Forankring

Prosjektet er forankret i kommuneledelsen gjennom kommunedirektørens ledergruppe. Videre følger prosjektet opp mål i kommuneplanens samfunnsdel, i oppvekstplanen og kommunens visjon «Sammen om trivsel».

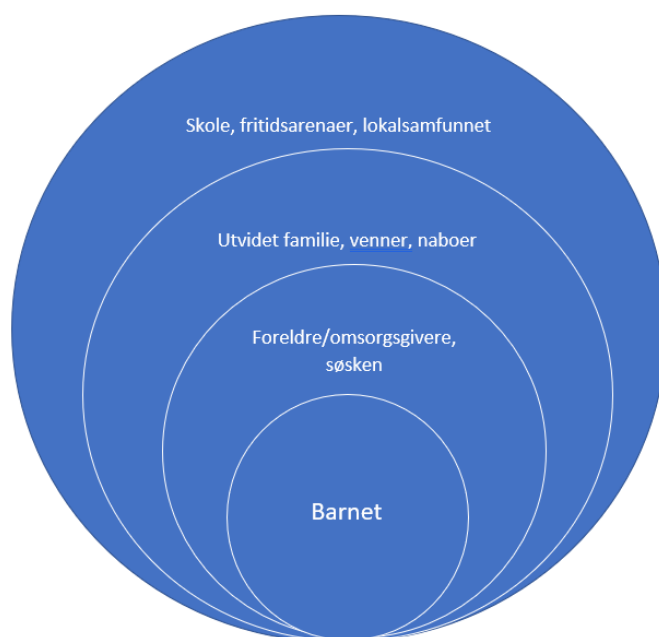
Prosjektet er også forankret i kommunens samhandlingsmodell for barn og unge, BTS-modellen, og ses i sammenheng med de nye kravene til kommunene som kommer til uttrykk i kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis og Oppvekstreformen i tillegg til bærekraftsmålene.

Tiltak og fremdriftsplan:

Tiltak 1: «Village»-teamet

Et team med 3 miljøterapeuter (3 x 100% stilling) med ansvar for enkeltelever. Hver enkelt terapeut skal ha som hovedoppgave å bygge relasjon til eleven og til relevante voksne i landsbyen rundt eleven, herunder andre fagpersoner og sentrale aktører på barnas andre arenaer som hjem og fritid. Etableringen av en god relasjon mellom terapeut og elev er sentral for å sikre eleven riktig hjelp til riktig tid.

Terapeuten skal delta på alle arenaer eleven/barnet lever sine liv. Sentralt står det å bygge bro mellom arenaene skole-hjem-fritid. Foruten å ha fokus på relasjonsbygging med eleven og foresatte skal terapeutene i teamet samarbeide med kultur- og idrettstilbud i kommunen og presentere ulike tilbud for barna/elevne. Dette skal gjøres enten ved å ta med elevene på ulike aktiviteter eller ved å invitere aktuelle trenere/instruktører til skolen for å presentere fritidsaktiviteten og la elevene prøve seg i trygge omgivelser.

Tiltak 2: Inkluderende skolehverdag med fokus på trygge relasjoner og praktisk læring

Strand kommune ønsker å bruke Tau skole som pilot for å prøve ut en ny måte å organisere skolehverdagen til elevene i målgruppen på. Denne nye skolehverdagen skal kunne tilbys elevene noen dager hver uke. Fokuset skal først og fremst være på livsmestring og skolehverdagen skal være mer tilpasset elevens læringsnivå og måten eleven lærer best på. Ønsket er å lage et tilbud til elever som har lite læringsutbytte av ordinær klasseromsundervisning. Et eksempel er å prøve ut å la elever helt ned i barneskolealder få prøve seg i *arbeidspraksis* i lokale bedrifter. Tanken er å gi elevene en mulighet til å lære på en mer praktisk måte og derigjennom oppleve mestring på nye måter. Arbeidspraksisen vil bli gjennomført med støtte og deltakelse fra miljøterapeut i «Village»-teamet. Skolen har allerede etablert kontakt med et par praksissteder fra lokalt næringsliv som har sagt seg villig til å ta imot elever på denne måten.

Strand kommune ønsker også å prøve ut en leirskole ved starten av neste skoleår for elevene på Tau skole som er i målgruppen. Målet med leirskolen er å gi relasjonsbyggingen en kick-start. Tanken er at de trygge relasjonene oppstår raskere ved samvær på denne måten, enn dersom terapeutene kun skal bruke tid med elevene på skolen. Det at elevene kan bli trygge på de voksne som skal jobbe tett med dem på skolen i starten av skoleåret, vil kunne bidra til at elevene får en bedre start på skoleåret og rask støtte og hjelp til å mestre skolehverdagen og de vanskene som elevene har. På leirskolen vil det være fokus på den gode samtalen, fokus på viktigheten av dem som barn, lage og spise måltider sammen, øve på samarbeid, gi elevene gode verktøy til å håndtere det som er vanskelig, og å gi dem gode mestringsopplevelser. En slik start gir elevene en stor fordel med tanke på å oppnå en trygg og god skolehverdag allerede fra starten av og dermed virke forebyggende ift. ufrivillig skolefravær.

Fremdrifts- og milepælsplan 2023

Måned	Hva	Ansvar	Fullført dato
Januar	Setle prosjektorganisasjon: <ul style="list-style-type: none"> - Prosjektleder - Arbeidsgruppe - Styringsgruppe - Gjennomføringsgruppe Oppstart tiltak		
Februar	Gjennomføring av tiltak		
Mars	Gjennomføring av tiltak		
April	Midtveisevaluering og justering av tiltakene ut ifra hva evalueringen viser i arbeidsgruppa og styringsgruppa		
Mai- august	Gjennomføring av tiltak		
August- desember	Gjennomføring av tiltak med blant annet kick-start leirskole skoleåret 2023/24 i august.		
Desember	Rapportering statsforvalter Sluttevaluering i arbeidsgruppa og styringsgruppa: <ul style="list-style-type: none"> - gjort, lært, lurt - Planlegge erfaringsdeling med andre kommuner 		
Våren 2024	Invitere andre kommuner til samling der resultatene presenteres.		

Risikofaktorer: For lang tid mellom beslutning og drift, manglende budsjettmidler for innkjøp og drift, manglende interesse hos ansatte, manglende kompetanse hos ansatte, manglende interesse

hos barna/elevene som fører til at hjelperne ikke kommer i posisjon, utfordringer med intern samhandling i kommunen, utfordringer med hjem-skole-samarbeidet, de konkrete sakene oppleves for komplekse til å brukes i prosjektet.

Kontrolltiltak:

Rapportering til ledergruppe kommunedirektør, arbeidsgruppe og styringsgruppe for prosjektet.

Revisor: Rogaland Revisjon

Budsjett:

- Frikjøp 1 stilling til prosjektleder som også skal gjennomføre selve tiltakene og fungere som leder av «Village»-teamet: 760 000 kr.
- Innkjøp av materiell og utstyr til gjennomføring av inkluderende skolehverdag: 50 000 kr
- Kommunal egenandel: 2 stillinger i «Village» -teamet 1 520 000 kr

Totalt søker vi om **810 000 kr i skjønnsmidler** fra Statsforvalteren.

Hvilke virkemidler skal benyttes i prosjektet?

Prosjektet skal benytte følgende virkemidler:

- Innovasjon
- Opplæring, erfaringsdeling og diskusjon
- Planlegging
- Kommunikasjon og innbyggerretting

Prosjektet skal benytte innovasjon gjennom nye måter å jobbe tverrfaglig på med bruk av et team som skal bygge bro på tvers av barnas arenaer (skole-hjem-fritid) samt tilby en annerledes skolehverdag for utsatte barn og unge med fokus blant annet på arbeidspraksis for elever helt ned i barneskolealder på pilotskolen. Dette skal organiseres og planlegges og nødvendig opplæring blir gitt, samt erfaringsdeling i etterkant.

Gevinstrealisering og overføringsverdi til andre kommuner

Strand kommune ønsker å dele erfaringer fra prosjektet med andre kommuner ved å invitere til samling for skoler i Rogaland på Tau skole etter endt prosjektperiode. Vi håper da å kunne ha bygget så gode relasjoner med elevene i målgruppa at elevene selv kan fortelle sine erfaringer på denne samlingen. Det etablerte samarbeidet med kompetanseutvikling i utdanningsregion Midt- Rogaland blir videre en naturlig struktur og samarbeidspartner for Strand kommune når det gjelder erfaringsoverføring. Vi ser også for oss at det kan opprettes nettverk på tvers av skolene i utdanningsregion Midt-Rogaland.